

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyně Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Martiny Kůchlerové, Ph.D., ve věci

žalobce: **F. H.**
zastoupený Mgr. Zdeňkem Honzíkem, advokátem
Rooseveltova 49/16, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému: **Generální ředitel Vězeňské služby České republiky, IČ 00212423**
sídlem Soudní 1672/1a, 140 00 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 2. 2024, č. j. VS-228561-21/ČJ-2021-80000L-51ODV,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a rozhodnutí správního orgánu

1. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí ředitele Věznice Valdice (dále také jen „ředitel věznice“ nebo „správní orgán I. stupně“) ze dne 14. 9. 2023, čj. VS-159146-36/ČJ-2021-8022PR, a toto rozhodnutí potvrdil. Uvedeným prvoinstančním správním rozhodnutím ředitel věznice zamítl žádost žalobce o zaplacení dlužné částky za odpracované hodiny v období let 2018, 2019, 2020 a 2021, na kterou mu

měl dle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“), vzniknout nárok z titulu nemožnosti řádného čerpání přestávek ve službě na jídlo a odpočinek. Konkrétně výrokem 1) žádost žalobce v části jím vzneseného nároku za období od 1. 1. do 6. 9. 2018 zamítl proto, že nárok považoval dle ustanovení § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru za promlčený vzhledem k datu jeho uplatnění, tj. podání žádosti dne 7. 9. 2021. Výrokem 2) žádost žalobce v části vzneseného nároku odpovídajícímu období od 7. 9. 2018 do 7. 9. 2021 zamítl proto, že dle jeho názoru nevznikl.

2. Žalovaný současně ve smyslu ustanovení § 177 odst. 2 zákona o služebním poměru žalobci jako účastníku řízení nepřiznal náhradu nákladů odvolacího řízení.

II. Shrnutí žalobních bodů

3. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti shora uvedeného rozhodnutí a navrhl jeho zrušení a současně přiznání nákladů řízení.
4. Žalobce vznesl námitky proti věcnému posouzení jím vzneseného nároku, tj. proti závěru žalovaného a ředitele věznice, že mu nárok na zaplacení částky z titulu nemožnosti řádného čerpání přestávek ve službě na jídlo a odpočinek, které se mu nezapočítávaly do doby služby, nevznikl. Předně poukázal na složitost problematiky Vězeňské služby, přičemž zdůraznil, že Věznice Valdice je věznicí s vysokým stupněm zabezpečení a dle toho musí být prováděna služba a obsazenost příslušníky na jednotlivých stanovištích. On vykonával službu dozorce oddělení výkonu trestu, na dozorcí stanoviště byl velen denním rozkazem vedoucího oddělení výkonu trestu. Jeho služba se odehrávala ve dvanáctihodinových službách, při nichž měly být čerpány dvě přestávky na jídlo a odpočinek po dobu 30 minut, popř. druhá přestávka na jídlo a odpočinek mohla být rozdělena do dvou přestávek po 15 minutách.
5. Za zásadní označil posouzení, zda služba dozorce na jeho stanovišti, kde vykonával službu, je dle ustanovení § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru přerušitelná či nikoliv (kdy na stanovišti není výkonu služby potřeba), případně, byl-li žalobce po dobu čerpání přestávky střídán, když dle nařízení generálního ředitele VS ČR č. 5/2016 příslušník nesmí stanoviště opustit, dokud nebude vystřídán nebo odvolán. Dle žalobce byla v průběhu správního řízení provedena celá řada navržených důkazů, které s naprostou jistotou prokázaly, že ustanovení § 60 zákona o služebním poměru není dodržováno a ani jej fakticky bez většího počtu příslušníků dodržovat nelze. Přesto mu byly z pracovní doby odečítány přestávky na jídlo a odpočinek tak, jako by bylo možno tyto přestávky čerpat.
6. Dále žalobce provedl podrobný popis svých služebních činností. Uvedl, že vykonával služební činnost ve výkonné součásti oddělení výkonu trestu na oddělení výkonu trestu v pozici dozorce, kde se služba vykonává na oddílech – ubytovných odsouzených, zde se zejména zajišťuje denní režim těchto osob. Tento výkon služební činnosti je upraven směrnici pro výkon služební činnosti pro každé jednotlivé dozorcí stanoviště. V této interní právní normě jsou podrobně specifikovány povinnosti každého dozorce na tomto úseku služební činnosti. Jedná se vesměs o stanoviště pohyblivá a jejich počet je upraven Rozpisem dozorcích stanovišť, kde je konkrétně uvedeno, o jaké stanoviště se jedná a v jakou dobu se obsazuje. Rozpis je schvalován ředitelem Věznice Valdice a aprobován generálním ředitelstvím Vězeňské služby ČR. Jejich počet v době uvedené v tomto rozpise je neměnný a pro každou součást služební činnosti závazný a směrodatný. Na jednotlivá

dozorčí stanoviště jsou příslušníci velení denním rozkazem vedoucího oddělení na přesně stanovenou dobu 12,5 hodiny, před nástupem služby se uskutečňuje rozdělení směny a následuje odchod na jednotlivá dozorčí stanoviště. Poté pro každého jednotlivého dozorce následuje převzetí služby, v což lze počítat i komplexní početní prověrku odsouzených nacházejících se na tomto úseku služby. Současně se přebírají i další pomůcky, resp. prostředky nutné k zajištění služební činnosti. Stav převzetí dozorčího stanoviště se zapisuje do Knihy předání a převzetí služby a současně se hlásí nadřízenému. Do činností dozorce pak spadá například předvádění vězňů k lékaři, předávání odsouzených na eskorty mimo vězňice, předávání odsouzených jiným pracovníkům za účelem zaměstnávání, organizování a kontrola vycházek, kontrola výdeje stravy a podobné činnosti. Příslušníci též zajišťují dodržování pořádku a čistoty na oddílech stejně, jako zajišťují dodržování vnitřního řádu pro odsouzené. Každý dozorce odpovídá za početní stav odsouzených na svém úseku a minimalizování jakéhokoliv nezákonného jednání odsouzených, příp. minimalizování mimořádných událostí. Jeho povinností je být i při opuštění dozorčího stanoviště neustále pomocí radiostanice ve spojení s ostatními příslušníky a s operačním střediskem a v případě potřeby zasáhnout i na jiném úseku služebních činností.

7. Žalobce namítl, že výsledky namátkově vybraných dozorců bylo nade vše pochybnost prokázáno, že dozorcí sice mají možnost stravování buď v jídelně nebo konzumovat donesenou stravu vlastní, avšak ani v tuto dobu neodkládají výstroj a ani v jediném případě netrvá jejich doba stravování dobu stanovenou v ustanovení § 60 služebního zákona. Fakticky tak při nepřerušném výkonu služby bylo žalobci a ostatním příslušníkům umožněno pouze konzumovat stravu po nejnutnější dobu. V případě jakékoliv vyhlášení mimořádné události byl povinen okamžitě ukončit stravování a dostavit se na určené místo. Při odchodu na stravu dozorčí nepředávají žádnému dalšímu příslušníkovi stanoviště, ani v jediném případě není tato konzumace stravy uvedena v Knize předání a převzetí služby, neboť v průběhu stravy není nikým střídán, a tak stanoviště, ač za něj odpovídá, není nikým střeženo. Odchod z oddílu je toliko nahlašován inspektorovi dozorčí služby s tím, že v uvedenou dobu není režim na tomto oddíle po dobu nejnutnější ke konzumaci stravy vykonáván, ač žalobce byl po celou tuto dobu za stanoviště odpovědný. V případě, že by však v uvedenou dobu došlo k jakékoliv mimořádné události, jakékoliv následky nese tento příslušník. V této souvislosti žalobce upozornil, že porušení dozorčí služby je skutkovou podstatou uvedenou v ustanovení § 390 trestního zákoníku, a to dokonce kvalifikovanou skutkovou podstatou, když pod toto ustanovení lze podřadit i opuštění dozorčího stanoviště bez vystřídaní.
8. Žalobce uvedl, že ustanovení § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru sice uvádí, že i když výkon služební činnosti nemůže být přerušen, musí být příslušníkovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek. V daném případě má žalobce za prokázané, a to ze směrnic pro výkon služebních činností, z Rozpisu dozorčích stanovišť, z Knihy předání a převzetí služby i z výpovědí vyslechnutých příslušníků v jiné věci, že žádné přerušování výkonu služby realizováno není. Žalobce tak ani v jediném případě nemohl trávit přestávku na jídlo a odpočinek dle svého uvážení nebo alespoň tak, aby byla taková přestávka na jídlo a odpočinek nejen ve stanovené době, ale i ve stanoveném rozsahu realizována. A pokud služební činnost není po celou dobu výkonu služby žádným způsobem přerušována, nelze ji jako odečitatelnou přestávku na jídlo a odpočinek odečítat z pracovní doby. V této souvislosti žalobce poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2015, sp. zn. 8 Ad 13/2011.

9. Žalobce dále uvedl, že ředitel věznice v rozhodnutí uvedl, že „po dobu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek je výkon služby přerušen tak, že příslušníci nejsou povinni plnit služební povinnosti, když na pevných stanovištích jsou střídáni jinými příslušníky a na pohyblivých stanovištích není střídání stanovišť nutné“. Pro ředitele věznice pak nebylo rozhodující, jak příslušník přestávku na jídlo a odpočinek tráví, výkon služby má přerušen. Žalobce namítl, že žádná interní právní norma nezná pojem přerušení služby a že žalovaný takovou právní normu do spisu opomněl vložit. Ředitel věznice tak dle žalobce vyslovil myšlenku, že například strážný na dozorčím stanovišti může přestávku čerpat tak, že stanoviště opustí, ač nebyl nikým střídán a službu nikomu nepředal. Vyslovení takového názoru je zcela nešťastné a hlavně nerealizovatelné. Tento názor nemá oporu nejen v prokázaných skutečnostech, ale ani v předložených důkazech, tj. Rozpisech strážních a dozorčích stanovišť a ostře je i v rozporu s realitou.
10. Žalobce má zato, že žalovaný, resp. ředitel věznice, účelově zaměňují pojem střídání dozorčího stanoviště za pojem přerušení služby, přičemž ani v jediném případě nefiguruje příslušník, který by takové střídání prováděl. Jedinou osobou zastávající názor střídání dozorčích stanovišť byl vedoucí oddělení, který však výpověď učinil účelově se snahou zakrýt jím tolerované protiprávní jednání. A dále jemu podřízení funkcionáři, kteří však prokazují vděčnost za své služební zařazení. Pokud se v průběhu řízení objevily přílohy denních rozkazů, kde jsou přestávky na jídlo a odpočinek jednotlivým příslušníkům na dozorčích stanovištích nařizeny, ty žalobce označil za přílohy fiktivní zakrývající skutečný stav. V této souvislosti žalobce poukázal na další judikaturu správních soudů a namítl porušení ustanovení § 180 zákona o služebním poměru, neboť ani jeden ze správních orgánů se touto problematikou nezabýval důsledně a vydal rozhodnutí, které vychází z nesprávně aplikovaných skutečností, a hlavně je pak v rozporu s těmito zjištěnými důkazy.
11. Žalobce se ohradil i proti poukazu žalovaného na problematiku pevných a pohyblivých stanovišť s tím, že problematiku pohyblivých stanovišť neřeší důsledně, neboť dozorce plní po celou dobu jiné úkoly stanovené mu Vnitřním řádem Věznice Valdice, jehož součástí je časový rozvrh dne odsouzených, a dozorce tak v tomto čase řeší například výměnu prádla, vydávání balíků, návštěvu lékaře, výdej stravy odsouzených a celou řadu dalších úkolů. Tento časový rozvrh dne pak přesně stanovuje, kdy a kde se dozorce v rozhodnou dobu nachází a nelze si představit, že by ponechal odsouzené bez dozoru a samovolně si odešel trávit přestávku na jídlo a odpočinek mimo objekt věznice. Takové opuštění dozorčího stanoviště pak žalovaný nemůže podpořit jediným nařízením a žalobce si je jistý, že žádné takové nařízení neexistuje. Stejně tak si dle žalobce nelze představit noční směny, při nichž v objektu věznice vykonává službu jen přísně omezený počet dozorců a každý má přesně stanovenou kontrolní činnost, služba je vykonávána v hlídkách, kdy jeden příslušník samostatně nesmí vstoupit do ubytovacích prostor odsouzených a vždy musí být zajišťován jiným příslušníkem.
12. Žalobce uvedl, že povinností inspektorů dozorčí služby je plánovat přestávky na jídlo a odpočinek. Zcela je pak pomíjena skutečnost, že nemá-li tento inspektor ke střídání stanovišť na čerpání přestávky na jídlo a odpočinek žádný subjekt, jeho postavení je služebními funkcionáři postaveno na riskování s bezpečností, neboť fakticky na svoji vlastní odpovědnost porušuje závazné normy a ohrožuje bezpečnost věznice a společnosti. O tom, že se střídání dozorčích stanovišť neprovádí, svědčí i Kniha předání a převzetí služby. Pokud neexistuje zápis o předání služby, je dozorce výslovně odpovědný po celou

dobu za dění na stanovišti a za likvidaci mimořádných událostí. Zpětně pak skutečnost střídání stanoviště nelze ze žádného dokladu dohledat, neboť neexistuje. Dle žalobce ani vyjádření inspektora dozorčí služby ppor. V. J. nemá oporu v provedeném dokazování, svojí výpověď prokázal absolutní „nepřehled“ o dozorcích, kterým velí a jejichž činnost má řídit, když vyžaduje, aby mu po ukončení směny bylo hlášeno, kdo a proč přestávku na jídlo a odpočinek nečerpá.

13. Za zcela zásadní označil žalobce stanovisko, že Rozpis dozorčích stanovišť lze považovat za interní normu nejvyššího stupně. Pokud jsou tato stanoviště (kde službu vykonával i žalobce) definována tak, že služba na nich je vykonávána nepřetržitě po dobu 24 hodin a ani jeden příslušník konkrétní stanoviště nestřídá, žalovaný vlastně sám dokonce tvrdí, že stanoviště po dobu čerpání přestávky nemusí být střeženo a není potřeba obsazení stanovišť, která sám jako nepřerušitelné v interní právní normě prosazuje. Žalobce podotkl, že pokud rozhodnutí poukazuje na výsledk ppor. J., který k pohyblivým stanovištím uvedl, že na stanoviště jsou veleni dva příslušníci, kteří se na stanovišti střídají, pak takové vyjádření je v příkrém rozporu se služebním předpisem. Tento svědek prokazuje, že dozorčí stanoviště je oslabeno o jednoho muže, který střídán nebyl, a pokud se jedná o dvoumužové stanoviště a jeden člen jde čerpat přestávku, dochází k zásadnímu ohrožení bezpečnosti, neboť takový výkon služby lze hodnotit jako zcela bezdůvodné obsazení dvěma muži a prokazuje, že pro výkon služby postačuje jeden příslušník.
14. Žalobce uzavřel, že rozhodnutí žalovaného vykazuje zásadní vady, neboť sám poukazuje na neobjektivně zjištění skutkový stav, a tedy rozpor s ustanovením § 180 zákona o služebním poměru.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

15. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí i odůvodnění jemu předcházejícího prvostupňového rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby. V reakci na žalobní námitky dále uvedl následující.
16. Předně vyslovil souhlas s obecným tvrzením žalobce o složitosti problematiky Vězeňské služby, avšak současně upozornil na jeho zavádějící charakter. Služební činnost a úkoly příslušníků vězeňské služby nejsou jediným prostředkem ochrany společnosti a bezpečnosti ve věznicích, když k zabezpečení plnění úkolů Vězeňské služby ČR slouží i jiné mechanismy, např. mříže na oddílech, oplocení, tísňové hlásiče nebo kamerové systémy. Nelze tak tvrdit, že by žalobce byl omezen ve svém právu na přerušení výkonu služby z důvodu potřeby kontinuálně zabezpečovat ochranu společnosti či dodržování pořádku v prostorách věznice, protože k této ochraně slouží také řada jiných, na lidském faktoru nezávislých, mechanismů.
17. Tvrzení žalobce vyslovené jako „důvodná domněnka“, že v průběhu řízení před služebním funkcionářem – ředitelem věznice byla provedena celá řada důkazů, které s naprostou jistotou prokázaly, že ustanovení § 60 zákona o služebním poměru není dodržováno a ani fakticky bez většího počtu příslušníků jej dodržovat nelze, označil žalovaný za skutečně jen domněnku, přičemž žalobce ani neodkázal na žádný konkrétní důkaz, ze kterého by takové závěry plynuly. Žalovaný má naopak zato, že v rámci správního řízení bylo prokázáno, že charakter služby ve Věznici Valdice umožňuje přerušit výkon služby příslušníkům pro čerpání přestávky na jídlo a odpočinek, když příslušníci mohou tuto

přestávku čerpat dle svého uvážení s přihlédnutím k charakteru prostředí, ve kterém vykonávají službu. Nepopírá, že příslušníci jsou částečně omezeni ve svých aktivitách, ale to vyplývá ze skutečnosti, že vykonávají službu v režimovém prostředí věznice. Tato omezení však nejsou takového charakteru, aby bylo možno konstatovat, že příslušníci nemohou čerpat plnohodnotnou přestávku na jídlo a odpočinek ve smyslu ustanovení § 60 zákona o služebním poměru.

18. Žalovaný souhlasí se žalobcem v tom, že pro posouzení oprávněnosti jeho nároku je stěžejní služební zařazení, na kterém v rozhodné době vykonával službu. Právě tomuto posouzení se věnoval již služební funkcionář v prvostupňovém rozhodnutí, když se zaměřil zejména na samotný charakter služby vykonávané žalobcem na pozici dozorce na ubytovnách odsouzených, v této souvislosti provedl i podrobný rozbor časových rozvrhů dne (část VII. prvostupňového rozhodnutí). Služební funkcionář se v tomto kontextu dále zabýval obsahovou náplní služby žalobce (z pohledu standardních i mimořádných služebních úkolů), přičemž své závěry o přerušitelnosti služby opřel jak o listinné důkazy, tak o ucelené svědecké výpovědi (část VIII. prvostupňového rozhodnutí). Žalovaný podotkl, že problematice služebního zařazení a z něho plynoucích služebních činností se pak věnoval i sám v rámci napadeného rozhodnutí, na jehož odůvodnění (zejména v bodech 67 až 74) odkázal.
19. Námitku žalobce, že „v každém případě každý dozorce odpovídá za početní stav odsouzených na svém úseku služební činnosti a minimalizování jakéhokoliv nezákonného jednání odsouzených“, označil žalovaný za zavádějící a zdůraznil, že dozorce odpovídá za své stanoviště pouze po dobu výkonu své služby, nikoliv po dobu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek. Jak již bylo vysvětleno v napadeném rozhodnutí, pro příslušníka čerpajícího se souhlasem/na pokyn svého nadřízeného přestávku totiž platí, že je jeho služba přerušena, nevztahují se na něj služební předpisy a nemusí se ani zajímat o dění na stanovišti. Pokud je příslušník svým vedoucím zaměstnancem uvolněn k čerpání přestávky, je zcela absurdní představa, že by i nadále odpovídal za stanoviště či se zajímal o plnění úkolů na stanovišti, které je někdy vzdáleno i několik set metrů od místa, kde může čerpat přestávku na jídlo a odpočinek (např. jídelna vs ubytovna odsouzených). Své odpovědnosti je fakticky zbaven tím, že odchází přestávku čerpat s plným vědomím a souhlasem svého nadřízeného. Žalovaný zopakoval, že formálně je odchod na přestávku zcela v souladu s vnitřními předpisy. Tím však příslušník není zbaven zákonné iniciační povinnosti, což konstatoval i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 18. 4. 2023, čj. 1 As 272/2022-64. To ostatně potvrdili i vyslechnutí svědci, například svědek prap. T. V., dozorce oddělení výkonu trestu, nebo prap. M. S., dozorce oddělení výkonu trestu. Žalovaný k tomu odkázal i na závěry rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 28. 5. 2024, čj. 59 Ad 3/2023-46, a na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 1. 2023, čj. 16 Ad 4/2021-219.
20. K námitce žalobce, že výsledky namátkově vybraných dozorců bylo nade vší pochybnost prokázáno, že sice mají možnost stravování buď v jídelně nebo konzumovat donesenou stravu vlastní, avšak že ani v tuto dobu neodkládají výstroj a ani v jediném případě netrvá jejich doba stravování dobu stanovenou v ustanovení § 60 služebního zákona, žalovaný uvedl, že ani tato námitka nemá oporu ve správním spise. Naopak, vyslechnutí svědci z řad dozorců i svědci z řad vedoucích souhlasně potvrdili, že zůstává na uvážení příslušníků, kde a jakým způsobem svou přestávku na jídlo a odpočinek stráví. Ve Věznici Valdice přitom není ani zakázáno po dobu čerpání přestávek opustit objekt věznice. Dle

žalovaného z napadeného rozhodnutí vyplývá, že bylo bezpečně prokázáno, že žalobce měl faktickou možnost čerpat přestávky na jídlo a odpočinek, neboť přerušení jeho služby žádné objektivní překážky (plnění služebních úkolů) nebránily, a během přestávky mohl volně nakládat s časem a věnovat se vlastním zájmům. K tomu odkázal zejména na body 79. až 92. napadeného rozhodnutí.

21. K námitkám žalobce stran neprovádění záznamů do Knihy předání a převzetí služby a neprovádění početních prověrek v souvislosti s čerpáním přestávek na jídlo a odpočinek žalovaný odkázal na závěry Krajského soudu v Praze v rozsudku ze dne 10. 2. 2022, sp. zn. 59 Ad 3/2021, v němž krajský soud nejen potvrdil, že pro možnost odchodu ze stanoviště za účelem čerpání přestávky na jídlo a odpočinek je podstatný souhlas nadřízeného (a nutnou podmínkou tak není vystřídaní, jak tvrdí žalobce), ale přisvědčil i názoru, že tomuto odchodu nemusí předcházet záznam o předání a převzetí služby či provádění početních prověrek.
22. K poukazu žalobce na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2015, sp. zn. 8 Ad 13/2011, týkající se služební činnosti policisty na operačním středisku, žalovaný uvedl, že tento rozsudek není na situaci řešenou u Vězeňské služby ČR přílehlavý, neboť podle tohoto rozsudku byli příslušníci nuceni i o přestávce na jídlo a odpočinek zdržovat se přímo na svém pracovišti nebo v jeho blízkosti. Příslušníci věznice se však v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek mohou po dobu čerpání této přestávky pohybovat po věznici a mohou věznici i opustit. Tyto skutečnosti vyplývají jak z výsledků svědků učiněných v rámci správního řízení (body 81. až 83. napadeného rozhodnutí), tak i z vnitřních předpisů, které jsou obsaženy ve spise. Žalovaný připustil, že opuštění věznice pro případ stravování mimo objekt věznice je ve 30 minutách pouze hypotetická možnost zvláště za situace, kdyby se chtěl příslušník zároveň převléci do civilního oděvu, navíc by se příslušník musel při opuštění věznice i při návratu podrobit kontrole. Žalovaný poukázal i na závěr Nejvyššího správního soudu, který ve svém rozsudku ze dne 7. 5. 2020, čj. 9 As 40/2020–78, jednoznačně vymezil, jaké okolnosti samy o sobě nevylučují možnost čerpání přestávky na jídlo a odpočinek v prostředí Vězeňské služby ČR.
23. K námitce žalobce, že žádná interní právní norma nezná pojem přerušení služby, a že pokud by jako dozorce skutečně mohl čerpat přestávku na jídlo a odpočinek tak, že by své stanoviště opustil bez vystřídaní a předání služby, že by to bylo v rozporu s Rozpisem dozorcích stanovišť, žalovaný zdůraznil, že „obsazenost“ stanoviště znamená, že dle Rozpisu dozorcích nebo strážních stanovišť ve spojení s denním rozkazem je na stanoviště velen příslušník, který v rámci výkonu služby (tj. mimo čerpání přestávky, kdy se služba přerušuje) na tomto stanovišti plní své služební úkoly. Služební úkoly nicméně nejsou vázány na osobu veleného příslušníka a skutečnost, že se příslušníci velení ve větším počtu na jedno stanoviště o tyto úkoly „podělí“ či v rámci zástupu stanovišť je na sebe převezmou, není v rozporu s povinnostmi příslušníků Vězeňské služby ani se zásadami bezpečnosti ve věznicích. Skutečnost, že se na stanovišti ve vymezený čas fyzicky nenachází k tomu určený příslušník přitom neznamená, že by stanoviště nebylo obsazeno.
24. Žalovaný současně připomněl, že interní předpisy upravují pouze činnost příslušníků při výkonu jejich služby. Pokud příslušník čerpá přestávku na jídlo a odpočinek, je služba po dobu čerpání této přestávky přerušena. Samotné čerpání přestávek je již upraveno v zákoně o služebním poměru a v nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 68/2017, kterým se stanoví některé podrobnosti k době služby příslušníků a o výplatě služebního příjmu. Není tudíž zapotřebí, aby bylo zakotveno i v interních předpisech pro jednotlivá

stanoviště. Uvedenou argumentaci potvrdil i rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 1. 2023, čj. 16 Ad 4/2021-219, v obdobné věci týkající se příslušníků ve Věznici Nové Sedlo, i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2024, čj. 6 As 55/2023-44.

25. K tvrzení žalobce, že služební funkcionář účelově zaměňuje pojem střídání dozorčího stanoviště za pojem přerušení služby, žalovaný odkázal na body 43 až 49 odůvodnění napadeného rozhodnutí a zdůraznil závěry Krajského soudu v Ústí nad Labem v rozsudku ze dne 4. 1. 2023, čj. 16 Ad 4/2021-219 a Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 23. 10. 2023, čj. 3 As 256/2022-37. Uvedl, že v případě žalobce byla situace obdobná v tom, že pohyblivá stanoviště, kam byl denními rozkazy velen, nevyžadovala vzhledem k náplni služby nepřetržitou přítomnost příslušníka Vězeňské služby, neboť tito příslušníci se mohou volně pohybovat po objektu věznice i mimo něj, a to v závislosti na plnění probíhajících úkolů a stanovených povinností.
26. K námitce žalobce, že služební funkcionáři neřeší důsledně problematiku pohyblivých stanovišť, když dozorce plní po celou dobu jiné úkoly stanovené mu Vnitřním řádem Věznice Valdice, žalovaný konstatoval, že právě časovému rozvrhu dne je v napadeném rozhodnutí, respektive v rozhodnutí služebního funkcionáře v prvním stupni, věnována značná pozornost, když ředitel věznice provedl podrobný rozbor časových rozvrhů dne (část VII. prvostupňového rozhodnutí) i obsahové náplně služby žalobce (z pohledu standardních i mimořádných služebních úkolů), přičemž své závěry o přerušitelnosti služby opřel jak o listinné důkazy, tak o ucelené svědecké výpovědi (část VIII. prvostupňového rozhodnutí). Možnost čerpat přestávky na jídlo a odpočinek v souladu s časovým rozvrhem dne a služebními činnostmi dozorců byla pak potvrzena i ze strany vyslechnutých svědků (např. výpověď svědka prap. T. B., dozorce oddělení výkonu trestu, svědka prap. T. V., dozorce oddělení výkonu trestu, svědka ppor. V. J., inspektora dozorčí služby). Dle žalovaného je tak ze spisového materiálu zjevné, že časový rozvrh dne na dozorčích stanovištích – ubytovných odsouzených – umožňuje příslušníkům čerpání přestávek na jídlo a odpočinek v čase určeném dle denního rozkazu.
27. K námitce žalobce, že je zcela pomíjena skutečnost, že inspektor strážní služby nemá ke střídání stanovišť na čerpání přestávky na jídlo a odpočinek žádný subjekt, a jeho postavení je postaveno na riskování bezpečnosti věznice a společnosti, žalovaný konstatoval, že i tato námitka byla již vyvrácena judikaturou soudů, konkrétně Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 29. 2. 2024, čj. 6 As 55/2023-44. Žalovaný doplnil, že i žalobní námitky, že vyjádření inspektora dozorčí služby ppor. V. J. je v příkrém rozporu se služebním předpisem, byly judikaturou opakovaně vyhodnoceny jako liché. Žalovaný zopakoval, že všechna stanoviště ve Věznici Valdice jsou obsazena v souladu s denními rozkazy a počty velených příslušníků na stanoviště umožňují čerpat řádnou přestávku na jídlo a odpočinek. Dle žalovaného žalobce zaměňuje neobsazenost stanoviště s personální nedostatečností ve Věznici Valdice, ta je však řešena přesčasy příslušníků z jiných směn nebo i personální výpomocí z jiných organizačních jednotek.
28. K nesouhlasu žalobce s argumentací týkající se povinností příslušníků nahlašovat nedostatky ve službě vedoucímu příslušníkovi, z čehož dovodil i neodbornost a nedbalý výkon plnění povinností inspektora dozorčí služby, žalovaný uvedl, že samotná koordinace čerpání přestávek je náplní práce vedoucích příslušníků. Nelze však zaměňovat povinnost vedoucích příslušníků koordinovat a plánovat službu včetně přestávek na jídlo a odpočinek s povinností příslušníků nahlašovat nedostatky ve službě. Tedy pokud

příslušník někdy z objektivních důvodů nemohl čerpat přestávku na jídlo a odpočinek a vedoucí tuto skutečnost opomněl zaznamenat, tak bylo povinností příslušníka na to svého nadřízeného upozornit. Těžko lze takovéto skutečnosti zpětně dohledávat několik let zpětně.

29. Žalovaný označil za stěžejní to, že v řízení bylo prokázáno, že žalobce přestávky na jídlo a odpočinek fakticky čerpal, což je podloženo i denními rozkazy, resp. jejich přílohami založenými ve spise. Zdůraznil, že evidence přestávek na jídlo a odpočinek jakožto součást denního rozkazu je také podkladem při hromadných směnových výkazech, které parafoují všichni příslušníci na konci každého jednotlivého měsíce s konkrétním počtem odsloužených hodin, a to po odečtu přestávek na jídlo. Platí, že svými podpisy s takovýmto výkazem souhlasili bez výhrad. Příslušníci současně stvrzují svým podpisem po ukončení směny, že měli řádně čerpanou přestávku na jídlo a odpočinek. Žalovaný uvedl, že právo na čerpání přestávek ve službě je právem subjektivním a na ochranu těchto práv se zpravidla užije zásada *vigilantibus iura scripta sunt*. Pokud dojde k situaci, že příslušník z nějakého důvodu nestihne přestávku řádně vyčerpat, je v jeho zájmu, aby hájil svá subjektivní práva tím, že o jejich porušení bude informovat své vedoucí příslušníky. Jestliže tedy během rozhodného období žalobce nenahlásil, že přestávku neměl možnost vyčerpat, ztratil tak možnost, aby mu nevyčerpaná přestávka byla proplacena.
30. K obecným argumentům žalobce ohledně zavedené praxe a nedostatků v rámci celé Vězeňské služby ČR žalovaný uvedl, že se k těmto obecným argumentům nedokáže vyjádřit, neboť mu není zřejmé, na co konkrétního žalobce těmito argumenty cílí a jakou část napadeného rozhodnutí tímto napadá. V tomto směru odkázal na bod 18 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2023, sp. zn. 1 As 272/2022, týkající se nároků na obsahové vymezení žalobních bodů.
31. Žalovaný uzavřel, že veškeré stěžejní argumenty žalobce ohledně nemožnosti čerpat řádnou přestávku na jídlo a odpočinek uvedené v jeho žádosti a odvolání byly vyvráceny jak ve správním řízení, tak i bohatou judikaturou soudů, která se zabývala možností čerpat přestávky na jídlo a odpočinek v prostředí Vězeňské služby (střídání, výstroj a výzbroj, radiostanice, mimořádné události atd.). Vyslovil přesvědčení, že žalobou napadené rozhodnutí má oporu ve správním spise, když vychází především z listinných důkazů prokazujících existenci naplánovaných přestávek ve službě v Denních rozkazech. Závěry služebního funkcionáře jsou zároveň opřeny o svědecké výpovědi obsažené ve správním spise, když některé z nich byly v rozhodnutí doslova ocitovány a na jiné bylo obecně odkázáno.

IV. Posouzení věci krajským soudem

32. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených dle ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Po prostudování předloženého správního spisu dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
33. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že dne 7. 9. 2021 obdržel ředitel věznice žádost žalobce a předžalobní výzvu z téhož dne, v níž žalobce vznesl požadavek na zaplacení všech nedoplatků služebního příjmu za období let 2018, 2019, 2020 a 2021, které měly

představovat rozdíl mezi částkou služebních příjmů, která mu byla skutečně za uvedené období vyplacena, a částkou, na kterou měl dle zákona o služebním poměru nárok (tj. částkou, která zohledňuje zákonný nárok z titulu přiměřené doby na jídlo a odpočinek). Předmětný rozdíl mezi částkami služebních příjmů měl vzniknout tím, že ze strany služebního funkcionáře docházelo k nezákonnému odečítání přiměřené doby na jídlo a odpočinek z pracovní doby žalobce (resp. do ní nebyla řádně započítávána) a nebyla zohledňována při vyměřování jeho služebního příjmu.

34. Na základě uvedené žádosti zahájil ředitel věznice řízení ve věcech služebního poměru, o čemž žalobce vyrozuměl písemným oznámením ze dne 10. 9. 2021 nazvaným Zahájení řízení ve věcech služebního poměru – sdělení. Po provedeném dokazování ředitel věznice rozhodnutím ze dne 8. 11. 2021, čj. VS-159146-16/ČJ-2021-8022PR, žádost žalobce o zaplacení dlužné částky za odpracované hodiny v období let 2018, 2019, 2020 a 2021, zamítl.
35. Proti uvedenému rozhodnutí podal účastník řízení odvolání, o kterém rozhodl Generální ředitel Vězeňské služby České republiky rozhodnutím ze dne 7. 11. 2022, čj. VS-228561-10/ČJ-2021-80000L-51ODV, tak, že prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil služebnímu funkcionáři k novému projednání a rozhodnutí s tím, že prvostupňový orgán má v novém projednání věci doplnit dokazování (zejména listinnými závazal důkazy a dalšími svědeckými výpověďmi) tak, aby nové rozhodnutí mělo oporu ve správním spise a bylo spolehlivě prokázáno, zda měl žalobce faktickou možnost čerpat přestávky na jídlo a odpočinek dle ustanovení § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, a to s přihlédnutím k charakteru stanoviště, na kterém sloužil. Prvostupňovému orgánu uložil dále povinnost rozhodnutí řádně odůvodnit, a to i v návaznosti na obsah vnitřních předpisů Vězeňské služby České republiky či ředitele věznice.
36. Ředitel věznice při novém projednání věci doplnil dokazování o listinné důkazy a výsledky svědků a poté rozhodnutím ze dne 14. 9. 2023, čj. VS-159146-36/ČJ-2021-8022PR, rozhodl tak, jak je uvedeno pod bodem I. tohoto rozsudku, tj. že výrokem 1) žádost žalobce za období od 1. 1. 2018 do 6. 9. 2018 zamítl z důvodu promlčení nároku, a výrokem 2) žádost žalobce za období od 7. 9. 2018 do 7. 9. 2021 zamítl proto, že tento nárok neshledal důvodným.
37. Proti výroku 2) prvostupňového rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný jako odvolací orgán zamítl žalobou napadeným rozhodnutím, přičemž současně žalobci nepřiznal náhradu nákladů odvolacího řízení.
38. Krajský soud posoudil žalobu v řízení vycházejícím z dispoziční zásady vyjádřené v ustanovení § 71 odst. 1 písm. c) a d) a odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s., tj. v mezích jejího rozsahu a uplatněných žalobních důvodů.
39. Sám žalobce označil za zásadní posouzení toho, zda služba dozorce na stanovišti, kde vykonával službu, je dle ustanovení § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru přerušitelná či nikoliv. A tedy návazně na to spočívá podstata žaloby v tom, zda bylo žalobci umožněno čerpat přestávky na jídlo a odpočinek podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru či nikoliv.
40. Dle ustanovení § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru platí, že *příslušník má nárok na přestávku ve službě na jídlo a odpočinek, nejdéle po každých 5 hodinách nepřetržitého výkonu služby, jestliže služební funkcionář nerozhodne na žádost příslušníka jinak, a to při trvání*

směry a) do 9 hodin v rozsahu 30 minut, b) nad 9 hodin v takovém rozsahu, aby jedna přestávka činila 30 minut a ostatní přestávky činily nejméně 15 minut.

41. Dle odstavce 2 téhož zákona se přestávka ve službě na jídlo a odpočinek nezapočítává do doby služby.
42. Dle odstavce 3 stejného zákona poté platí, že jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být příslušníkovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek.
43. Pro určení, zda přestávky čerpané žalobcem splňovaly požadavky podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, či zda se jednalo jen o přiměřený čas na jídlo a odpočinek dle § 60 odst. 3 téhož zákona, je tedy klíčové, zda se jedná o „službu, jejíž výkon nemůže být přerušen“. To, že jde o službu nepřetržitou, resp. v nepřetržitém provozu, však ještě nemusí znamenat, že se jedná i o službu, kterou nelze ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru přerušit (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, čj. 8 As 257/2018-44, nebo ze dne 26. 8. 2020, čj. 8 As 160/2018-42, všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
44. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že pro určení, zda je výkon služby přerušitelný či nikoli, je podstatná faktická možnost čerpání přestávky a absence omezení, jež objektivně a významně ovlivňují možnost příslušníka během přestávky volně nakládat s časem. Přitom určitý diskomfort při čerpání přestávky v jídelně (např. skutečnost, že příslušník na sobě musí mít služební úbor a vysílačku nebo praktická nerealizovatelnost opustit budovu pracoviště) nebrání tomu, aby čas poskytnutý jako přestávka splňoval požadavky podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru. Aby tedy bylo možné konstatovat, že výkon služby příslušníků lze přerušit, musí jim být umožněno čerpat přestávky na jídlo a odpočinek způsobem tak, aby bylo zřejmé, že po celou dobu přestávky nemusí v zásadě plnit žádné služební povinnosti a úkoly a mohou se věnovat jídlu a odpočinku s výjimkou případné aktivace jejich zákonné zakročovací povinnosti (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2022, čj. 9 As 89/2021-65, nebo ze dne 8. 11. 2022, čj. 7 As 187/2022-26). Důvodem, pro který nelze přestávku na jídlo a odpočinek čerpat, a službu je tak nutné považovat za nepřerušitelnou, je pak zejména obsah (náplň) služby (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2020, čj. 9 As 40/2020-78), ale i pracovní prostředí či vytíženost příslušníků (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2022, čj. 9 As 89/2021-65).
45. Za službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, je tak třeba zařadit zejména situace, kdy příslušník sice může konzumovat jídlo, je však stále dosažitelný a připravený přerušit přestávku v případě potřeby, a navíc je služba zorganizována tak, že taková potřeba běžně nastává (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, čj. 8 As 257/2018-44, nebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2015, čj. 8 Ad 13/2011 53). Současně platí, že i kdyby byl výkon služby přerušitelný a služební předpisy předpokládaly zastupitelnost, ale pracovní prostředí a vytíženost příslušníků by čerpání přestávek ve službě na jídlo a odpočinek neumožňovaly, byl by namísto závěr, že čerpané přestávky mají povahu pouze přiměřené doby na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, čj. 8 As 160/2018-42).

46. Na základě těchto obecných východisek krajský soud přistoupil k posouzení žalobních námitek a nutno konstatovat, že stejně tak předtím i žalovaný své závěry opíral o zmíněnou (a další) judikaturu správních soudů.
47. Není sporu o tom, že žalobce vztahuje uplatněný nárok na výkon své služební činnosti ve výkonné součásti oddělení výkonu trestu na oddělení výkonu trestu v pozici dozorce, kde se služba vykonává na oddílech - ubytovnách odsouzených. Charakterem této služby se podrobně zabýval ve svém rozhodnutí zejména ředitel věznice, žalobce v průběhu správního řízení i v žalobě sám rovněž svou služební činnost dozorce podrobně popsal. V obecné rovině se tento popis postavení a povinností příslušníka na pozici dozorce ve Věznici Valdice mezi účastníky neliší, rozpor je však v názoru na to, zda výkon služby na pozici dozorce může být s ohledem na jemu stanovené úkoly přerušen (na čerpání přestávky na jídlo a odpočinek) či nikoliv.
48. Žalobce v žalobě s poukazem na složitost problematiky Vězeňské služby zdůrazňoval předně potřebu bezpečnosti ve věznicích a ochranu společnosti, přičemž akcentoval, že Věznice Valdice je jedním z nejprísněji střežených objektů Vězeňské služby ČR, kde výkon trestu odnětí svobody vykonávají nejnebezpečnější vězni a dle toho musí být prováděna služba a obsazenost příslušníky na jednotlivých stanovištích. Uváděl, že každý dozorce odpovídá za minimalizování jakéhokoliv nezákonného jednání odsouzených, příp. minimalizování mimořádných událostí, a že jeho povinností jako dozorce tak je být i při opuštění dozorcího stanoviště neustále pomocí radiostanice ve spojení s ostatními příslušníky a s operačním střediskem a v případě potřeby zasáhnout i na jiném úseku služebních činností.
49. Ředitel věznice se ve svém rozhodnutí po podrobném popisu obsahové náplně služby na pozici dozorce, organizace služby a popisu časových rozvrhů dne a příloh denních rozkazů představujících evidenci čerpání přestávek v práci (bod VII. rozhodnutí), dále zabýval náplní služby dozorce z pohledu standardních i nestandardních služebních úkolů (bod VIII. rozhodnutí). Svůj závěr o přerušitelnosti této služby pak opřel o listinné důkazy a svědecké výpovědi, současně poukázal na některé rozpory v samotné výpovědi žalobce. Otázkou služebního zařazení žalobce jako dozorce a z tohoto zařazení plynoucích služebních činností se pak žalovaný zabýval zejména v bodech 67 až 74 svého rozhodnutí.
50. Krajský soud se v zásadě se skutkovými zjištěními ředitele věznice a žalovaného, jak plynou z jejich rozhodnutí, ztotožňuje a má zato, že skutkový stav byl zjištěn dostatečně spolehlivě pro rozhodnutí ve věci.
51. Z Rozpisů dozorcích stanovišť Věznice Valdice za rozhodné období, které jsou součástí správního spisu, vyplývá, kolik je v objektu věznice dozorcích stanovišť, která jsou stálá nebo dočasná a která pohyblivá, po jakou dobu je třeba je obsazovat a o kolikačlenné dozorcí stanoviště se jedná. Z rozpisů plyne, že objekt věznice měl 20, resp. 19 dozorcích stanovišť (z nich pouze 2 pevná, ostatní pohyblivá). Správní spis dále obsahuje denní rozkazy vedoucího oddělení výkonu trestu za rozhodné období, jimiž byl žalobce velen v rozhodném období do služby k obsazení dozorcích stanovišť určených rozpisu. Součástí těchto denních rozkazů vedoucího oddělení výkonu trestu jsou přílohy, ve kterých jsou evidovány přestávky na jídlo a odpočinek. Z denních rozkazů je tak u každého příslušníka ve službě (tj. i žalobce) zřejmý čas nástupu do služby, čas skončení služby, časové období stanovené pro čerpání 30minutových přestávek ve službě. Byla-li délka služby 9 hodin a více, byly v příloze uvedeny přestávky dvě.

52. Součástí správního spisu jsou dále měsíční hromadné výkazy odsloužených hodin (tj. odsloužených služeb), vyhotovované na základě údajů z denních rozkazů, sloužící jako podklad pro výpočet služebního příjmu. Z výkazů je zřejmé, ve který den byl který příslušník ve službě, kdy měl volno, dovolenou, kdy byl nemocen apod. Z uvedených časových údajů o době služby v denních rozkazech a následně ve výkazech odsloužených hodin je evidentní, že poskytnuté přestávky ve službě na jídlo a odpočinek nejsou započteny do doby služby, neboť skutečné počty odsloužených hodin jsou ve výkazech uváděny již s odečtenými přestávkami, což plyne z porovnání výkazů odsloužených hodin s denními rozkazy, ve kterých jsou plánované doby služby delší o přestávku. Výkazy odsloužených hodin jsou vždy podepsány jednotlivými příslušníky včetně žalobce, přičemž žalobce při podpisu těchto výkazů odsloužených hodin nenamítl, že by v některý den nemohl z nějakého důvodu přestávku na jídlo a odpočinek čerpat.
53. Je tedy nepochybné, že formálně bylo čerpání přestávky na jídlo a odpočinek příslušníky na pozici dozorce zajištěno, resp. byly plánovány, v souladu s právními předpisy. Čerpání přestávek na jídlo a odpočinek však musí být také fakticky umožněno a příslušník má nárok na to, aby mu v mezích daného ustanovení byla poskytnuta tato přestávka na jídlo a odpočinek, přičemž k proplacení neposkytnuté přestávky lze přistoupit jen za situace, když poskytnutí přestávky nebylo objektivně možné.
54. Žalobce namítal nemožnost faktického čerpání přestávky s argumentací, že příslušník nesmí dozorcí stanoviště opustit, dokud není vystřídán nebo odvolán, a že dozorcí při odchodu na stravu žádnému dalšímu příslušníkovi stanoviště nepředávají, protože nejsou nikým střídáni, odchod z oddílu je toliko nahlašován inspektorovi dozorcí služby s tím, že v uvedenou dobu není režim na tomto oddíle vykonáván. Uvedl, že po celou tuto dobu je za stanoviště odpovědný a v případě, že by v uvedenou dobu došlo k mimořádné události, následky by nesl on.
55. Krajský soud souhlasí s názorem žalovaného, že pro možnost čerpání přestávky na jídlo a odpočinek je podstatné rozdělení stanovišť na pevná a pohyblivá a že od tohoto dělení stanovišť se odvíjí, zda je zapotřebí pro čerpání přestávky na jídlo a odpočinek příslušníky střídat či nikoliv, přičemž u pohyblivých dozorcích stanovišť není povinností být po celou dobu služby na stanovišti, což vyplývá i z toho, že se v rámci plnění služebních povinností příslušníci z těchto stanovišť vzdalují. Z povahy předmětného pohyblivého stanoviště je zřejmé, že se jedná o dozorcí činnost, která není vázána na konkrétní místo ve věznici a která spočívá mimo jiné v pochůzkách uvnitř areálu věznice a plnění dalších úkolů. Na pohyblivých dozorcích stanovištích tak není kontinuální přítomnost příslušníků nezbytná. Služební úkoly dozorce nejsou vázány na osobu veleného příslušníka a příslušníci veleni ve větším počtu na jedno stanoviště se o tyto úkoly „podělí“ nebo je v rámci zástupu stanovišť na sebe převezmou. Tuto praxi potvrdil i sám žalobce, který při své výpovědi v průběhu správního řízení dne 12. 10. 2021 uvedl, že v případě jeho nepřítomnosti během čerpání přestávky za předpokladu, že toho bylo třeba, plnil úkoly buď druhý příslušník, který zůstal na ubytovně, nebo se počkalo, až sám přijde z oběda.
56. Z rozpisů dozorcích stanovišť nelze dovodit, že by v případě pohyblivých stanovišť bylo nezbytné ve všech případech mít při čerpání přestávky zajištěného střídajícího příslušníka. To potvrdily svědecké výpovědi i žalovaným zmíněná skutečnost, že ochrana věznice je zajištěna samozřejmě i dalšími mechanismy než samotnými dozorcí nebo strážnými, a to mechanismy na lidském faktoru nezávislými (mříže, oplocení, kamerový systém, tísňové hlásiče apod.). Tak např. svědek ppor. V. J. (inspektor dozorcí služby)

k pohyblivým stanovištím na ubytovnách uvedl, že střídání příslušníků nebylo třeba, že na ubytovnu jsou veleni vždy alespoň dva příslušníci (tj. v noci) a přestávku čerpají v odlišných časech tak, aby zde alespoň jeden dozorce vždy zůstal. Dále uvedl, že v denní době jsou konkrétně na ubytovně C veleni do služby minimálně 4 dozorcí, a to z důvodu, že v denní době probíhá více činností. Obdobně se vyjádřil i svědek prap. M. S. (dozorce oddělení výkonu trestu), zařazený na stejné pozici jako žalobce, když uvedl, že střídání není za běžných podmínek na stanovištích v ubytovnách potřeba, to by bylo potřeba v případě pevných stanovišť, která jsou pouze dvě (operační středisko a krizový oddíl). Uvedl, že na ubytovně je dozorců dost a na přestávku odchází postupně tak, že tu někdo vždy zůstane; pokud by bylo potřeba zvýšeného počtu dozorců, tak ve všední dny vypomáhá s plněním úkolů dozorčí hlídka anebo přijde inspektor dozorčí služby a s prací dozorců vypomůže. K zastupitelnosti příslušníků zařazených na pozici dozorce (jako byl žalobce) v době čerpání přestávky pak vedoucí oddělení výkonu trestu mjr. Bc. R. P. uvedl, že v každé ubytovně je podle typu veleno 2 až 6 dozorců v denní směně a vždy minimálně 2 dozorcí ve směně noční, tudíž jsou zastupitelní, a že časy přestávek jednotlivých dozorců jsou plánovány tak, aby se v čerpání prostrídali.

57. Je tedy zřejmé, že po dobu přestávky na jídlo a odpočinek pozice dozorce na předmětném pohyblivém dozorčím stanovišti zajištění střídání jiným příslušníkem nevyžadovala, neboť toto pohyblivé stanoviště nevyžadovalo nepřetržitou přítomnost příslušníka. Pokud v souvislosti s dozorčím stanovištěm někdy vyvstaly případné neodkladné úkoly, zastal je jiný příslušník, který měl přestávku naplánovanou v jiný čas. Ostatně právě z tohoto důvodu je čerpání přestávek na stanovištích koordinováno.
58. Pokud žalobce namítal, že se v souvislosti s čerpáním přestávek na jídlo a odpočinek neprovádí záznamy do Knihy předání a převzetí služby ani početní prověrky, a že proto není žádné přerušení výkonu služby realizováno, je nutno zopakovat (jak je uvedeno již shora), že nutnou podmínkou pro možnost odchodu z dozorčího stanoviště za účelem čerpání přestávky na jídlo a odpočinek není vystřídání příslušného dozorce, proto tomuto odchodu nemusí předcházet záznam do Knihy předání a převzetí služby ani provádění početních provereček odsouzených. Na dané stanoviště je totiž stále velen určitý příslušník, jehož vystřídání po dobu čerpání jeho přestávky na jídlo a odpočinek není na tomto stanovišti nutné. Případné neodkladné úkoly zastane jiný příslušník, který má přestávku naplánovanou v jiný čas. To vyplynulo jednoznačně ze skutkových zjištění učiněných v průběhu správního řízení, konkrétně ze svědeckých výpovědí, rozpisu dozorčích stanovišť, denních rozkazů obsahujících rozpis čerpání přestávek jednotlivými příslušníky a z popisu povinností příslušníků působících na služebním místě dozorce. Obsah, resp. náplň služby dozorce tudíž nevyžadoval její nepřerušovaný výkon. Za takové situace tedy nebylo nutné, aby během čerpání přestávky na jídlo a odpočinek došlo k zajištění střídání jiným příslušníkem.
59. Ze stejného důvodu proto nelze přisvědčit ani žalobní výhradě, že inspektor dozorčí služby plánující přestávky na jídlo a odpočinek nemá ke střídání stanovišť na čerpání této přestávky žádný subjekt (tj. příslušníka, jehož úkolem by bylo střídat jiného příslušníka) a že na svoji odpovědnost porušuje závazné normy a ohrožuje bezpečnost věznice a společnosti a že výpověď ppor. V. J. prokázala, že dochází k zásadnímu ohrožení bezpečnosti, když je dozorčí „dvoumužové“ stanoviště po dobu přestávky oslabeno o jednoho muže, který nebyl střídán.

60. Krajský soud opakuje, že pozice žalobce na dozorčím stanovišti střídání nevyžadovala, neboť jak je v rozhodnutích žalovaného a ředitele věznice popsána služba dozorců ve Věznici Valdice, výkon služby byl v předmětném případě realizován na tzv. pohyblivých stanovištích a příslušník vykonávající službu na tomto stanovišti nemusí být po celou dobu služby přítomen pouze na stanovišti (v určené místnosti, patře či jeho části), ale pohybuje se po objektu i mimo něj v závislosti na plnění úkolů a povinností. Lze poznamenat, že výkon dozorčí služby je předně upraven zákonem č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon č. 555/1992 Sb.“). Úkoly Vězeňské služby, které definuje § 2 tohoto zákona, zajišťují vězeňská stráž, justiční stráž, správní služba, Akademie Vězeňské služby a pověřené orgány Vězeňské služby (§ 3 odst. 1 zákona). Příslušníci oddělení výkonu vazby a trestu, tj. dozorcí, systematicky spadají právě pod pojem „správní služba“, jejíž činnost upravuje § 3 odst. 6 téhož zákona tak, že *rozhoduje ve správním řízení podle zvláštních právních předpisů a zabezpečuje organizační, ekonomickou, vzdělávací, výchovnou, zdravotnickou a další odbornou činnost*. Služební náplň dozorců upravuje i vyhláška č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, v níž ustanovení § 49 odst. 1, věta druhá stanoví, že *kontrolou a dohledem nad činností odsouzených jsou pověřeni vychovatelé a v oddělení se středním stupněm zabezpečení věznice s ostrahou též dozorcí*.
61. Úkolem dozorců na pohyblivých stanovištích (jak správně upozornil žalovaný) tedy není výkon permanentního dozoru svěřených prostor, nýbrž plnění různorodých úkolů, které v průběhu služby nastávají, a jejichž splnění není vázáno na konkrétního příslušníka. To pak vyplývá mimo jiné i z výpovědi svědka ppor. V. J., (inspektora dozorčí služby), který popsal činnost dozorce tak, že je „orámována časovým rozvrhem dne, který stanoví základní časovou osu. Veškeré další činnosti jsou pak v režii dozorce a on má v podstatě volnou ruku, aby si úkoly naplánoval tak, že bude moci vyčerpat přestávku“. Úkolem dozorců tedy není „střežení“ věznice, ale výkon služebních úkolů souvisejících s denním rozvrhem vězněných osob a vykonávají kontrolu a dohled nad činností odsouzených (navádění vězněných osob k lékaři, do návštěvní místnosti, do sprch atd.). To, že jejich úkolem není střežení vězněných osob, ani zajišťování bezpečnosti areálu věznice, dokumentuje i poznámka žalovaného, že dozorcí jsou sice vybaveni základními donucovacími prostředky (pouty, poutacími řetízky a slzotvorným prostředkem), ale nejsou vybaveni střelnými zbraněmi. Bezpečnost věznice ani ochrana společnosti tedy nemůže být nijak narušena tím, že jeden dozorce po dobu přestávky jiného dozorce (tedy po tuto omezenou dobu) vykonává službu nejen na svém stanovišti, ale v případě neodkladných úkolů zaskočí také za kolegu na stanovišti jiném.
62. Ani v nyní posuzovaném případě nebylo prokázáno, že by odsouzení museli být celou dobu pod stálým dozorem dozorce, jak namítá žalobce. Naopak, kromě výše uvedeného lze zopakovat i argumentaci žalovaného, dle níž je ochrana věznice zajištěna i dalšími mechanismy než dozorcí nebo strážnými.
63. To, že se pohyblivá stanoviště podle rozpisu dozorčích stanovišť střeží nepřetržitě po dobu 24 hodin také nemůže na uvedeném závěru nic změnit. Žalovanému totiž nutno přisvědčit, že v uvedeném kontextu se jedná o obsazení stanoviště ve smyslu plnění služebních úkolů v průběhu směny, nikoli však o nepřetržitou fyzickou přítomnost příslušníka.
64. K žalobcově výhradě, že žalovaný problematiku pohyblivých stanovišť neřeší důsledně, neboť „dozorci plní po celou dobu jiné úkoly stanovené mu Vnitřním řádem věznice,

jehož součástí je časový rozvrh dne odsouzených, který přesně stanovuje, kdy a kde se dozorce nachází a nelze si představit, že by ponechal odsouzené bez dozoru a samovolně si odešel trávit přestávku na jídlo a odpočinek mimo objekt věznice“, krajský soud odkazuje na shora uvedené a připomíná že přestávky jsou příslušníkům plánovány denními rozkazy a nařizovány a koordinovány inspektory dozorčí služby. Přestávky na jídlo a odpočinek jsou tudíž čerpány s vědomím a souhlasem nadřízených, resp. přímo na základě jejich pokynu. V případě čerpání přestávek na jídlo a odpočinek tedy nejde o samovolné opuštění stanoviště, jak uvádí žalobce. S přestávkami na jídlo a odpočinek interní předpisy počítají, přestávky jsou plánovány (resp. nařizeny přílohami denních rozkazů vedoucího oddělení) a příslušníci byli v rámci výkonu služby koordinováni inspektory dozorčí služby. Těm měli příslušníci odchod na přestávku hlásit.

65. K možnosti čerpání přestávek na jídlo a odpočinek dozorcí (a konkrétně i žalobcem) byly ve správním řízení svědci rovněž vyslechnuti. Inspektor dozorčí služby ppor. J. T. vypověděl, že přestávku žalobce čerpá dle rozpisu v denním rozkaze, a pokud chce čerpat přestávku v jiný čas, musí mu to nahlásit. Stejně tak se mu hlásí případy, pokud by přestávku v daném čase čerpat z nějakého důvodu nemohl. Dodal, že všichni jeho podřízení (tj. i žalobce) vědí, že jakoukoli změnu ve službě včetně čerpání přestávek mu mají hlásit a on pak podle hlášených změn koordinuje další činnosti. Stejně tak inspektor dozorčí služby ppor. V. J. uvedl, že po každé službě se všichni dozorcí sejdou vždy u inspektora dozorčí služby, kde proběhne vyhodnocení, a zde mohou uvést, že přestávku nemohli z nějakého důvodu vyčerpat, i když by tuto informaci měli inspektorovi dozorčí služby hlásit ihned, jakmile nastane, a že by měli také nahlásit, že přestávku z nějakého důvodu čerpali v jiný, než určený čas. Uvedené skutečnosti potvrdil i vyslechnutý dozorce oddělení výkonu trestu prap. T. B.
66. Z uvedeného tak vyplývá, že žalobci na pozici dozorce byly stanoveny přestávky na jídlo a odpočinek, přičemž žalobce tyto přestávky čerpal, a pokud mu bylo čerpání přestávek znemožněno, měl možnost na tuto skutečnost upozornit inspektora dozorčí služby, příp. při podpisu hromadného výkazu odsloužených služeb (což však neučinil), a pak mu mohla být přestávka buď nahrazena, nebo proplacena.
67. Krajský soud se ztotožňuje i s názorem žalovaného, že příslušník čerpající přestávku se souhlasem, resp. na pokyn, nadřízeného a v souladu s denním rozkazem vedoucího oddělení, je své odpovědnosti za stanoviště fakticky zbaven tím, že odešel přestávku čerpat právě s vědomím svého nadřízeného a po tuto dobu je jeho služba přerušena. Tím však samozřejmě není jako příslušník zbaven zákonné iniciační povinnosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2023, čj. 1 As 272/2022-64). Žalobce jako dozorce tak odpovídal za své stanoviště pouze po dobu výkonu své služby, nikoliv po dobu čerpání přestávek na jídlo a odpočinek.
68. Žalobce v této souvislosti namítal, že žádná interní právní norma nezná pojem přerušování služby a že žalovaný takovou právní normu do spisu opomněl vložit. K tomu lze uvést, že interní normy upravují činnost a povinnosti příslušníků při výkonu jejich služby. Jestliže lze odpovědnost příslušníka vyvozovat pouze v rámci výkonu služby, je nepochybné, že po dobu přestávky je výkon služby přerušen. Samotné čerpání přestávek je přitom upraveno již v zákoně o služebním poměru, není proto zapotřebí, aby bylo upravováno i v interních předpisech věznice.

69. Přitom pokud bylo žalobci jako dozorcí umožněno nadřízeným čerpání přestávek v souladu s denním rozkazem vedoucího oddělení, nejsou důvodné jeho obavy z trestněprávní odpovědnosti porušení povinností dozorcí služby dle § 390 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, po dobu čerpání přestávky. Navíc otázka takovéto odpovědnosti žalobce za stanoviště, k němuž byl denním rozkazem velen, je pouze hypotetická, neboť ani ve správním řízení, ani v žalobě netvrdil, že by po dobu čerpání stanovené přestávky došlo k situaci, za kterou by byl někdy volán k odpovědnosti. Krajský soud proto nemohl přisvědčit námitce, že pokud nebyl na pohyblivém stanovišti vystřídán v době čerpané přestávky na jídlo a odpočinek, že nesl nadále odpovědnost za stanoviště, jako kdyby žádnou přestávku neměl.
70. Nepotvrdilo se ani tvrzení žalobce, že je jeho povinností být i při opuštění dozorcího stanoviště (tj. i v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek) neustále pomocí radiostanice ve spojení s ostatními příslušníky a s operačním střediskem a v případě potřeby zasáhnout i na jiném úseku služebních činností a že a ani v jediném případě netrvá doba stravování dobu stanovenou v ustanovení § 60 služebního zákona.
71. Krajský soud opakuje a zcela se ztotožňuje se žalovaným, že dozorce odpovídá za své stanoviště pouze po dobu výkonu své služby, nikoliv po dobu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek. Z provedeného dokazování je přitom zřejmé, že dozorcí na pohyblivých stanovištích nebyli nadřízenými nuceni, aby přestávku na jídlo a odpočinek nějak zkracovali, žádným předpisem ani nadřízenými jim nebylo zakázáno v době čerpání přestávky opustit stanoviště či dokonce areál věznice, nikdo je nenutil, aby se pohybovali v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek v blízkosti stanoviště pro případ řešení služebních povinností vyplývajících ze stanoviště, kde vykonávali službu. To potvrdili i vyslechnutí svědci, např. dozorce oddělení výkonu trestu prap. T. V. vypověděl, že v době čerpání přestávky po něm dosažitelnost nikdo nepožaduje, že sám v jídelně vypíná vysílačku, aby nerušila ostatní strážníky, a že inspektor dozorcí služby ví, že čerpá přestávku, a tak že po něm ani nic nechce. A dodal, že si myslí, že takhle to měli a mají všichni. Obdobně další dozorce oddělení výkonu trestu prap. M. S. vypověděl, že po něm nikdo nikdy nepožadoval dosažitelnost a že v jídelně si vypínají vysílačky, protože nechtějí rušit ostatní strážníky. Uvedl, že se mu nestalo (a neví o nikom takovém), že by se měl někdy vyjadřovat vedoucímu, proč nebyl na příjmu, když ho potřeboval během přestávky. K otázce mimořádných událostí byl vyslechnut i zástupce vedoucího oddělení výkonu trestu npor. P. M., který uvedl, že cvičná vyhlášení mimořádné situace jsou organizována tak, aby nezasahovala do přestávek příslušníků; když k tomu ale dojde, tak vedoucí vědí, kolik příslušníků by se mělo na cvičení dostavit a v případě jejich nedostavení se prověřují, jestli neplní nějaké jiné úkoly (předvádění nebo střežení odsouzených) anebo čerpají přestávku. A pokud je vysvětlení jeho neúčasti čerpání přestávky, jeho absence je omluvena a věc se dál neřeší jak v případě organizovaného cvičení, tak pokud dojde ke skutečné mimořádné události. Vůči skutkovým zjištěním vyplývajícím z výpovědí svědků pak žalobce kromě obecně formulovaného nesouhlasu žádné konkrétní námitky neuplatnil. Ostatně žalobce ani netvrdil, že by po dobu čerpání jemu stanovené přestávky došlo na stanovišti, k němuž byl velen denním rozkazem, k situaci, za kterou by byl volán k odpovědnosti.
72. Příslušníci na předmětné pozici tedy nemuseli být stále na stanovišti po celou dobu služby (tj. bez možnosti čerpání přestávky) a nemuseli si např. jídlo nechat nosit přímo na

stanoviště, protože by jim nebylo umožněno ze stanoviště se vzdálit. Ani žalobce nezpochybnul, že se chodil stravovat do zaměstnanecké jídelny.

73. K žalobcově argumentaci, že v případě jakékoliv vyhlášené mimořádné události byl povinen okamžitě ukončit stravování a dostavit se na určené místo, krajský soud konstatuje, že mimořádná událost u Vězeňské služby ČR je nahodilá událost, kterou nelze předvídat v předpokládaném průběhu služby, tedy ani při plánování přestávek na jídlo a odpočinek. Z tohoto důvodu nelze předvídat, kdy k takové mimořádné události dojde, ale rozhodně se nejedná o běžný stav. Navíc lze poukázat i na ustanovení § 7 odst. 3 zákona č. 555/1992 Sb., dle kterého má příslušník stanovenou zákonnou povinnost učinit služební zákrok či jiná potřebná opatření v situacích, kdy je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek, a to již přímo ze zákona výslovně i „v době mimo službu“. Nutnost zasáhnout v případě takových mimořádných okolností tudíž též sama o sobě nebrání podřazení přestávek ve službě pod ustanovení § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2022, čj. 9 As 89/2021-65, nebo ze dne 8. 11. 2022, čj. 7 As 187/2022-26).
74. S ohledem na shora citované závěry soudní judikatury je zřejmé, že důvodné nemohou být ani žalobní námitky, které podřazení přestávek pod § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru dovozují z nemožnosti opustit areál věznice a nemožnosti odložit předepsanou výzbroj a výstroj během čerpání přestávky. Způsob trávení přestávek příslušníky bezpečnostních sborů je totiž již ze své podstaty dán nejen vůlí příslušníka, ale i režimovými opatřeními. Existence určitých objektivně odůvodněných omezení, například právě nemožnost, resp. složitost opuštění objektu věznice nebo nemožnost odložit výstroj a výzbroj tudíž samy o sobě neznamenají, že čerpání přestávky na jídlo a odpočinek podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru není fakticky umožněno (srov. např. rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2022, čj. 2 As 347/2019-93). K tomu žalovaný vysvětlil, že příslušník, který by se rozhodl opustit věznici v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek, by se musel podrobit kontrole při opuštění věznice i při návratu do věznice, proto není tato možnost z časových důvodů příslušníky využívána. Ani krajský soud nevidí žádný rozumný důvod k tomu, aby se příslušník v časovém limitu 30 min. (resp. 15 min.), který má na stravu (a odpočinek), převlékal do civilního oděvu a případně ještě opouštěl areál věznice, s čímž je spojena kontrola na bráně věznice při opuštění i návratu. To vše je bezpochyby časově nereálné a proto nevyužívané.
75. K žalobcově výhradě, že přílohy denních rozkazů s nařízenými přestávkami na jídlo a odpočinek jednotlivým příslušníkům na dozorcích stanovištích jsou fiktivní a zakrývající skutečný stav, nutno uvést, že o plánování a nařízení přestávek naopak hovořili svědci ve svých výpovědích a z údajů z denních rozkazů (příslušníky podepisovaných) vycházely i měsíční hromadné výkazy odsloužených hodin založené ve správním spise, v nichž jsou skutečné počty odsloužených hodin uvedeny po odečtení přestávek. Ostatně i žalobce sám při své výpovědi dne 12. 10. 2021 na otázku, zda ve věznici existují stanovená pravidla způsobu a organizace čerpání přestávek uvedl: „máme určený čas, kdy čerpáme přestávku“. Nic tak nenasvědčuje tvrzení žalobce o fiktivnosti nařízení přestávek, resp. příloh, v nichž byly uváděny.
76. Krajský soud uzavírá, že v posuzované věci považuje za významnou zejména skutečnost, že žalobce podepisoval každý měsíc měsíční hromadný výkaz odsloužených hodin, ve kterém byly odečteny přestávky na jídlo a odpočinek od doby služby, čímž *de facto* potvrzoval, že mu byly řádné přestávky na jídlo a odpočinek dle § 60 odst. 1 zákona o

služebním poměru poskytnuty. Nesouhlas s odečtením předmětných přestávek od doby služby za roky 2018, 2019, 2020 a část roku 2021 vyjádřil až v roce 2021 a začal požadovat jejich zpětné proplacení. Případného nesouladu hromadných měsíčních výkazů se skutečným stavem si však musel být žalobce vědom již v době, kdy je podepisoval, přičemž na takový nesoulad mohl snadno upozornit, což neučinil.

77. Žalobce ani netvrdil, že by v případě neumožnění čerpání přestávky v plném rozsahu 30 min. neměl možnost dočerpát přestávku jindy v průběhu dne, případně že nemohl sdělit nadřízenému, že přestávku nemohl vyčerpat, a proto že požaduje její proplacení. Z výpovědi žalobce naopak plyne, že nevyčerpání celé přestávky nikomu nehlásil a nijak to neřešil, bral to jako automatické. Tím se však sám zbavil možnosti, aby mu případná konkrétní nevyčerpání přestávka (její část) byla započtena do doby služby a proplacena. Sám žalobce uvedl, že nadřízeným nebyl omezován v čerpání přestávky, ale když nadřízený přišel, tak že mu „pozornost věnoval“. Ani svědci na stejné pozici dozorce neuvedli, že by přestávku na jídlo a oddech nemohli v zásadě čerpat v naplánovaném čase a rozsahu.
78. Dle názoru soudu je dále podstatná i skutečnost, že ve správním řízení bylo prokázáno, že žalobce na předmětné pozici dozorce neměl povinnost plynoucí z pokynu nadřízených či právních předpisů, aby po dobu stanovené přestávky zůstal na svém stanovišti, nýbrž měl možnost pobývat po dobu přestávky na jiném místě, než kde konal službu. Ani ve služební činnosti žalobce soud neshledal žádný důvod, pro který by nemohl službu přerušit za účelem plnohodnotného čerpání přestávky a musel by být neustále v pohotovosti. Jednalo se o výkon služby, který byl přerušitelný, a i žalobci bylo zachováno právo čerpat přestávku ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru. Lze poznamenat, že ze svědeckých výpovědí vyplynulo, že příslušníci (včetně žalobce) měli a mají možnost v době čerpání přestávek využít stravování v zaměstnanecké jídelně, v zaměstnanecké kantýně, případně využít zařízení na každém stanovišti (lednice, mikrovlnná trouba, rychlovarná konvice + nádoby). Z výpovědi samotného žalobce přitom vyplývá, že možnosti závodního stravování (zejména obědů, resp. první večeře) využíval.
79. Jak již bylo uvedeno výše, z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, čj. 8 As 257/2018-44, plyne, že ustanovení § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru je třeba aplikovat zejména v situacích, kdy příslušník sice může konzumovat jídlo, je však stále dosažitelný a připravený přerušit přestávku v případě potřeby, přičemž služba je zorganizována tak, že taková potřeba běžně nastává. V nyní posuzované věci však žalobce mohl své stanoviště, které bylo pohyblivé, proto i bez vystřídání, opustit a čerpat přestávku dle svého uvážení, tzn. nebylo jeho povinností setrvávat na určitém konkrétním místě ve věznici, být neustále, tedy i během stanovené přestávky v neustálé připravenosti (i nad rámec zákonné zakročovací povinnosti) kdykoliv k dispozici.
80. Bezpochyby nelze vyloučit situace, kdy by nebylo možné (např. z personálních důvodů, mimořádná situace) příslušníku přestávku poskytnout. Z provedeného dokazování však plyne, že za takové situace měl žalobce možnost dočerpání přestávky, případně jejího proplacení, čehož však žalobce nikdy nevyužil. K takovým nepředvídatelným situacím nepochybně dochází v každém služebním poměru, a pokud by tyto situace bylo možné podřadit pod § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru, pak by odst. 1 téhož ustanovení byl zcela nadbytečným.

81. Aby tedy příslušníku vznikl nárok na započtení přestávky do doby služby, muselo by se jednat o takový výkon služby, kdy by žalobce musel být po dobu čerpání přestávky stále v pohotovosti, tedy v případě potřeby během této přestávky zasáhnout. Přitom slovy vyjádřenými Nejvyšším správním soudem v jeho rozsudku ze dne 17. 8. 2022, čj. 9 As 89/2021-65, platí, že „aby bylo možné konstatovat, že výkon služby příslušníků lze přerušit, musí být příslušníkům umožněno čerpat přestávky na jídlo a odpočinek nezpochybnitelným způsobem, formálně v souladu s právními předpisy a služebními předpisy, případně rozkazy tak, aby bylo zřejmé, že po celou dobu přestávky nemusí v zásadě plnit žádné služební povinnosti a úkoly spojené se stanovišti, na která jsou veleni, a mohou se věnovat pouze tomu, aby se najedli a odpočinuli si. To není popřeno samotnou skutečností, že se ve zcela výjimečných případech aktivuje jejich zákonná zakročovací povinnost. Čerpání přestávek na jídlo a odpočinek musí také fakticky umožňovat pracovní prostředí a vytíženost příslušníků. Příslušník má tedy nárok na to, aby mu v mezích daného ustanovení byla poskytnuta přestávka na jídlo a odpočinek, přičemž k proplacení neposkytnuté přestávky lze přistoupit jen za situace, v níž nebylo poskytnutí přestávky objektivně možné. Zákon o služebním poměru také počítá v § 60 odst. 3 s tím, že existuje služba, jejíž výkon nemůže být přerušen, a při výkonu takové služby nárok příslušníka v možnostech čerpání přestávky určitým způsobem omezuje.“
82. Krajský soud se s citovaným rozsudkem plně ztotožňuje a dodává, že v případě žalobce nutno dovodit, že se jednalo o přerušitelnou službu ve smyslu hledisek zmíněných v citovaném judikátu. Ve správním řízení bylo prokázáno, že žalobci bylo umožněno čerpání přestávek normativně i fakticky, jak je podrobně rozvedeno výše. Nebyla zjištěna existence žádných objektivních důvodů, které by čerpání přestávek žalobci znemožňovaly, a žalobce v rozhodném období plánované přestávky čerpal. Nebylo prokázáno ani to, že by nadřízení nařizovali žalobci zkrácení přestávky či plnění pracovních povinností v době přestávky. Přestávky na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru tedy byly na předmětné služební pozici ve Věznici Valdice systémově umožněny. Ve výjimečných případech, kdy příslušníci nemohly přestávku vyčerpat, měli nárok na dočerpání přestávky, resp. její proplacení. Žalobce sám však žádný takový konkrétní případ součástí svých tvrzení neučinil, když pouze obecně zmiňoval potíže s vyčerpaním přestávky v plné délce 30 minut.
83. Dlužno dodat, že poukaz žalobce na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2015, sp. zn. 8 Ad 13/2011, je na jeho případ nepřipadný, neboť šlo o skutkově zcela jinou situaci. Z poukazovaného rozsudku, kterým bylo zrušeno rozhodnutí policejního prezidenta ve věcech služebního poměru, sice plyne jinak obecně platný závěr, že pokud služební činnost není po celou dobu výkonu služby žádným způsobem přerušována, nelze ji jako odečitatelnou přestávku na jídlo a odpočinek odečítat z pracovní doby. V tam posuzované věci však šlo o služební činnost policistů vykonávajících službu na operačním středisku, kteří byli povinni i během čerpání přestávky na jídlo a odpočinek zdržovat se přímo na svém pracovišti nebo v jeho bezprostřední blízkosti, přičemž navíc služební funkcionář při posouzení věci vyvodil z výpovědí svědků závěry, které byly v rozporu s tím, co v těchto výpovědích zaznělo.
84. Nad rámec shora uvedeného krajský soud poznamenává, že námitky obsažené v žalobě byly v zásadě uplatněny již v odvolacím řízení, přičemž žalovaný se s nimi dostatečně a komplexně vypořádal v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Soud považuje vypořádání těchto námitek za věcně správné, zákonné a vyčerpávající, ve zbytku proto odkazuje na odůvodnění rozhodnutí žalovaného (i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, s nímž tvoří

jeden celek), neboť smyslem soudního přezkumu není stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, či rozsudky ze dne 2. 7. 2007, čj. 4 As 11/2006-86, ze dne 29. 3. 2013, čj. 2 Afs 37/2012-47, nebo ze dne 30. 6. 2014, čj. 8 Azs 71/2014-49).

85. Krajský soud tedy uzavírá, že nárok žalobce na proplacení odečtených přestávek na jídlo a odpočinek v rozhodné době neshledal důvodným, a tedy nepřisvědčil žádné ze žalobních námitek, přičemž neshledal ani žádné takové vady správního řízení, které by měly za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.

V. Závěr a náklady řízení

86. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
87. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a ze spisu nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 25. července 2024

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu